

BERNARD STULLI

U red naših značajnih arhivista i historičara ulazi dr Bernard Stulli, rođen u Dubrovniku 17. kolovoza 1915, a u Zagrebu preminuo 9. listopada 1985. godine. Diplomirao je 1941. na Pravnom fakultetu u Zagrebu, odakle se vraća u rodni grad gdje je advokatski i sudski pripravnik, a zatim (od 1942.) radi u arhivu. Nakon oslobođenja zemlje, prvih je godina aktivan društveno-politički radnik u Dubrovniku, a također je i poslanik u Saboru NR Hrvatske. God. 1947. postaje opunomoćenik Ministarstva pomorstva FNRJ (pri vladi NRH u Zagrebu), a dvije godine kasnije započinje (kao tajnik) raditi u Jadranskom institutu JAZU u Zagrebu (od 1956—58. je direktor); sudjelovao je u obnavljanju (u Rijeci) ili osnivanju sličnih znanstvenih centara te muzeja (Dubrovnik, Kotor, Split). God. 1958. imenovan je za direktora Arhiva Hrvatske u Zagrebu (tada: Državni arhiv); na tom značajnom radnom mjestu proveo je dvadeset godina — sve do odlaska u mirovinu, što, dakako, nije značilo i prestanak njegove aktivnosti u javnom životu. Naime, dr Stulli istakao se do tada, a isticao se i dalje, u nekoliko oblasti, a posebno u pravnoj i političkoj historiji, te arhivistici. Bio je tako jedan od glavnih organizatora arhivske mreže na području SRH (Varaždin, Bjelovar, Zagreb, Slavonski Brod, Osijek, Sisak, Karlovac, Rijeka, Pazin, Zadar, Split, Dubrovnik) te najvažniji kreator modernog arhivskog zakonodavstva SRH; mnogim elaboratima, prijedlozima zakonskih akata, itd., snažno je utjecao na brzi razvoj i osuvremenjivanje arhivske službe u Hrvatskoj. Također je, pored ostalog, bio predsjednik Arhivskog savjeta Hrvatske, Saveza društava arhivskih radnika Jugoslavije i Zajednice povijesnih instituta i ustanova SRH, član Arhivskog savjeta Jugoslavije, Komisije za historiju CK SKH, savjeta više institucija te redakcija historijskih i znanstvenih publikacija, pa tako (dugi niz godina) i »Historijskog zbornika« Saveza povijesnih društava Hrvatske. Bio je i glavni urednik »Arhivskog vjesnika« a priredio je za ediranje više drugih djela. Dr Stulli naročitu je pažnju (i kao stručnjak, i kao rodoljub, i kao član državnih delegacija) polagao na rješenje staroga problema — vraćanja arhivalija iz Austrije i Italije. Na znanstvenoistraživačkom polju glavna mu je preokupacija bila naše jadransko primorje. U okviru toga zanimanja, veći broj njegovih objavljenih radova vezan je svojim sadržajima uz Dubrovnik, te se smatra jednim od najboljih poznavalaca prošlosti dubrovačkoga kraja; među njima ističe se sinteza dubrovačke povijesti koja je edirana u »Enciklopediji Jugoslavije« (oba izdanja). Zatim, dr Stulli veću je pažnju obratio Istri — toliko potrebnu, jer je hrvatska odnosno jugoslavenska historiografija u ovome kraju naše zemlje god. 1945. morala započinjati od nule. No, on daje i važnije radove o drugim primorskim područjima, pa i o zaleđu Dalmacije (obrađuje, npr., sinjsko i cetinjsko područje), a i o dalmatinskoj regiji u cjelini. Prođubljujući svoja istraživanja usmjerena prema isticanju historijske podloge kao bitnom elementu pri razmatranju pomorskih prednosti naše zemlje, B. Stulli je kao malo tko u nas upozorio također i na značenje željezničkih veza u 19. st., odnosno na povezanost i značenje prometnih problema u cjelini. Vrijedni su rezultati njegovih istraživanja i o revolucionarnim kretanjima 1918. god. na našoj obali, naročito u Boki Kotorskoj i u Puli. Bernard Stulli objavio je mnogo studija i članaka, znanstvenih i stručnih, a otkrio je i publicirao i niz

vrlo vrijednih arhivskih materijala. Ovdje nabrajamo samo njegove knjige: »Borba oko ribolova u obalnom moru Istre. Rovinj i Chioggia u XVIII. st.« (1955), »Ustanak mornara u Boki Kotorskoj 1.—3. februara 1918«. (1959), »Prijedlozi i projekti željezničkih pruga u Hrvatskoj 1825—1863.« (sv. 1 i 2, 1975) i »Istarsko okružje 1825—1860« (1984).

Svojim znanstvenim, stručnim, organizacionim i društveno-političkim radom i zalaganjem dr Bernard Stulli zadužio je našu zemlju (između ostalog, nosilac je Ordena rada sa zlatnim vijencem, 1961). Za jugoslavensku odnosno hrvatsku arhivsku službu ostat će u sjećanju kao velik borac za stručni i znanstveni pristup prikupljanju, čuvanju i obradi izvora. Istovremeno, kao historičar, svojim brojnim radovima ostat će trajno zabilježen i u našoj historiografiji.

Petar Strčić

MIRKO ANDROIĆ

U arhivskoj službi SRH na naročit se način izdvajao Mirko Androić (Varaždin, 8. 7. 1922—7. 6. 1982) — i kao arhivist i kao historičar. Završivši povijest na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a bazirajući i na svojem znanju stečenom u klasičnoj gimnaziji, Mirko Androić završio je i određene specijalističke tečajeve iz pomoćnih historijskih znanosti pri JAZU. Ovdje, u Arhivu JAZU, dobio je i svoje prvo radno mjesto, ali se već sljedeće godine našao u rodnome kraju, gdje sudjeluje u osnivanju Gradskog, danas regionalnog Historijskog arhiva Varaždin. Od tada do svoje smrti Mirko Androić bio je njegov direktor ističući se u arhivskoj službi u SRH, odnosno SFRJ, pa i u međunarodnim razmjerima. Između ostaloga bio je i predsjednik Saveza društava arhivskih radnika Hrvatske. Objavio je i više stotina znanstvenih radova u kojima se naročito bavi poviješću Varaždina, pa i čitave sjeverozapadne Hrvatske. Npr., koautor je značajnog djela »Diplomata inedita Capituli Chasmensis«, »Monumenta historica civitatis — Liber seu prothocolum civitatis Varasdini 1587—1589«, itd.

Mirko Androić bio je član redakcije više zbornika i drugih edicija, a svojim referatima sudjelovao je na nizu naših i međunarodnih znanstvenih skupova. Svojim radom Mirko Androić postavio je trajni temelj uspješnom razvoju arhivske službe sjeverozapadne Hrvatske, pa i šire.

Damir Zagotta

MIHOVIL BOLONIĆ

U Krku je 16. veljače 1984. preminuo Mihovil Bolonić, rođen u Vrbniku 3. siječnja 1911. Diplomirao je na Bogoslovskom fakultetu u Ljubljani, a svoj radni vijek završio je kao tajnik Krčke biskupije. Bio je i kanonik obnovljenog Stolnog kaptola u Krku, a 1951. Sv. Stolica ga je imenovala tajnim komornikom s naslovom monsinjora. God. 1983. Izvršno vijeće Sabora SRH dodijelilo mu je »izuzetno priznatu mirovinu«, i to »zbog osobitih zasluga na polju znanstvene odnosno kulturne djelatnosti«. Bolonić je u relativno poznijim godinama života započeo sa znanstvenom djelatnošću, radeći uglavnom na izvornim materijalima bogatih krčkih arhivskih spremišta i posvetivši sadržaje gotovo svih svojih radova Krku. Tako je u relativno kratko vrijeme postao jedan od najplodnijih hrvatskih historičara. Publicirao je mnogo značajnih studija i drugih radova o srednjovjekovnoj i novijoj povijesti Krka i okolice. Ovdje navodimo pet naslova (samo) knjiga: »Parčićeva tiskara u Glavotoku« (1965), »Zapisnici sjednica i skupština Hrvatske čitaonice u Vrbniku 1871—

H I S T O R I J S K I
Z B O R N I K

IZDAVAČ: Savez povijesnih društava Hrvatske

REDAKCIJSKI ODBOR

Mirjana GROSS, Zagreb
Ivan KAMPUŠ, Zagreb
Tomislav RAUKAR, Zagreb
Petar STRČIĆ, Zagreb

Bernard STULLI, Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Ivan KAMPUŠ

LEKTOR

i

KOREKTOR

Branko ERDELJAC

Adresa uredništva:

Savez povijesnih društava Hrvatske
Zagreb, Filozofski fakultet, Ul. Đure Salaja 3

Časopis izlazi jednom godišnje

Pretplate i narudžbe šalžite na adresu:

Savez povijesnih društava Hrvatske, Zagreb, Krčka 1

Cijena ovog broja iznosi 1000 din.

Izdavanje časopisa sufinancira

Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad SRH — VII.
Tisak Štamparskog zavoda »Ognjen Prica« u Zagrebu — svibanj 1986.